

На седници Председништва Српског социолошког друштва, одржаној дана 23. 10. 2019. године усвојен је као Предлог и упућен на расправу и усвајање Скупштини ССД

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

Српско социолошко друштво у периоду између две Скупштине (10. новембар 2018. до 23. октобар 2019.) наставило је са свим својим редовним активностима, уз настојање да у понечему и унапреди своје деловање.

Издавачка делатност и организација научних конференција

Редакција часописа *Социолошки преглед* је одлично радила. Објављена су 4 броја часописа *Социолошки преглед*, са укупно 69 публикованих радова. Од укупног броја радова, њих 12 потписаних од 16 аутора, су радови са иностраном афилијацијом, што безмало чини петину свих објављених радова. *Преглед* је имао два тематска броја који су били посвећени 100-годишњици настанка Југославије (уредник броја колега Слободан Миладиновић) и проблемима психијатријске социологије (гост-уредник колегиница Слађана Драгишић-Лабаш). Цитираност часописа је поправљена и он је задржао категорију М24. О осталим детаљима о раду Социолошког прегледа сазнаћете из извештаја колеге Уроша Шуваковића, главног и одговорног уредника часописа.

Када је реч о другим издавачким пословима Друштва, треба рећи да је 2018. године објављена књига Албиона Смола *Између ера: од капитализма до демократије у суиздаваштву* са Градском библиотеком у Сомбору „Карло Бјелицки“, чијој ћемо промоцији присуствовати у склопу овогодишње конференције ССД-а. Ради се о преводу књиге, за коју је предговор написао један од наших чланова и члан Председништва ССД-а, колега Срђан Шљукић.

Такође, из штампе се управо појавио зборник радова са редовне годишње научне конференције одржане 2018. под називом *Sociology in XXI century: challenges and perspectives* који је објављен у суиздаваштву са Филозофским факултетом у Нишу. Зборник су уредиле Јасмина Петровић, Весна Милтојевић и Ирена Троцук.

Реч је о конференцији одржаној на Филозофском факултету у Нишу новембра 2018. године, под називом *Социологија у XXI веку: изазови и перспективе* (поводом 80 година од формирања Друштва за социологију и друштвене науке). Та конференција ССД-а, пријављена је код Завода за унапређења образовања и васпитања као стручни скуп, чиме је допринела и усавршавању наставника социологије на овом подручју. Са овом праксом Друштво ће наставити, с тим што ове године то нисмо учинили из разлога што се конференција одржава на месту које за учеснике стручног скупа изискује веће издатке.

Припремљен је и нови овогодишњи међународни научни скуп под називом *Култура и идентитети* у заједничкој организацији са Социолошким друштвом Републике Српске и Институтом за политичке студије, који смо данас отворили и објављен је Зборник апстраката са ове конференције (приређивачи Милица Шиљак и Ненад Станојевић).

Организација такмичења из социологије ученика средњих школа и рад жирија за доделу награда ССД

Српско социолошко друштво је 2018. године организовало седмо по реду такмичење ученика средњих школа из социологије, на тему *Култура и савремени изазови*, по, сада већ устаљеној пракси, најпре регионална такмичења у свим универзитетским центрима, а потом и финално такмичење у гимназији у Обреновцу. Нови циклус је покренут усаглашавањем теме и информисањем заинтересованих ученика о предстојећем такмичењу преко мреже средњих школа. Тема новог такмичења је *Омладина и сфера рада*, актуелна је и изузетно интригантна што је резултирало добрим одзивом средњошколаца. Подсећамо да се такмичење сада већ традиционално налази у календару Министарства просвете, науке и технолошког развоја, и да изазива солидну заинтересованост ученика средњих школа. При том, сматрамо да ћемо повећати интересовање за учешће на такмичењу и још једном иницијативом колега из Новог Сада за допуну Правилника, што ће детаљније образложити колегиница Стојшин.

Текуће године на позив Регионалног центра за таленте из Београда дали смо своје представнике као стручњаке за процену квалитета истраживачких радова ученика на Смотри истраживачких радова ученика средњих школа, која се одржава под покровитељством Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Тај посао су обавиле колегинице Гордана Стојић (ФФ у Нишу), Валентина Соколовска (ФФ у Новом Саду) и Милана Љубићић (ФФ у Београду).

Жири за најбољу књигу (награда „Војин Милић“) и жири за доделу награде за животно дело (награда „Радомир Лукић“) успешно су обавили свој посао и ове године су додељене обе награде, како сте могли да видите у свечаном делу скупштинског заседања.

Рад секција и Социолошког клуба

Секција за истраживање социјалних покрета, с координаторком др Дубравком Стајић на челу, између две Скупштине организовала је укупно пет трибина с актуелним темама: „Тројни образац Карла Маркса“; „Радничка класа и српска транзиција“; „Да ли је могућа постполитикологија“; „Шест година од потписивања и примене бриселског споразума (2013)“ и „Синдикати и приватизација у Србији“ (детаљније у Извештају о раду секције који је потписала др Дубравка Стајић, медијатор Трибине).

Континуирано су се одвијале и активности Социолошког клуба у Београду, Новом Саду и Нишу. Социолошки клуб у Београду од новембра 2018. до октобра 2019. године, организовао је промоције пет књига, две трибине и једно предавање. У Новом Саду одржана су четири гостујућа предавања, две промоције књига и једна трибина. Социолошки клуб у Нишу у наведеном периоду организовао је четири промоције књига, зборника и часописа. Нажалост, још увек није оживео рад Социолошког клуба у Косовској Митровици. О раду Социолошког клуба из свих центара видети у детаљним извештајима за сваки од универзитетских центара.

Рад на етаблирању професије у заједници и заштити представника професије

Како смо и у прошлом извештају нагласили Српско социолошко друштво од марта 2018. године има два своја члана у Националном просветном савету. То су колега Срђан

Шљукић, члан Председништва ССД, у својству представника Матице Српске и колега Милан Станић, у својству представника Српског социолошког друштва. Оба наша представника у сарадњи са Председништвом ССД, наставила су свој рад на афирмисању социолога у области образовања.

Радна група у саставу Снежана Стојшин (ФФ у Новом Саду), Милан Станић, председник Удружења наставника социологије Војводине и Јасмина Петровић (ФФ у Нишу и председница ССД-а), разговарала је са замеником директора Дејаном Милијић Субић и још двоје стручних сарадника Завода за унапеђење образовања и васпитања о могућностима увођења социологије у основне школе и о перспективи социологије у средњем образовању. Том приликом запосленима у Заводу аргументована је потреба за увођење социологије у основне школе. Кључна аргументација тичала се одређених исхода образовања предвиђених законским актима, који су, према нашем суду, непокривени постојећим предметима, што би могло бити решено увођењем социологије. Том приликом представљен је иницијални нацрт циљева и исхода за предмет социологија за основне школе који су израдиле колегинице Сузана Марковић Крстић, Лела Милошевић Радуловић и Јасмина Петровић. Наш предлог је наишао на велико разумевање, али нам је предочено да је важно да добијемо сагласност Министарства. Судаћи по свему што смо чули, наша иницијатива подразумева и захтева интензивно залагање Друштва.

У међувремену Завод је расписао конкурс за проширење листе спољних сарадника Завода, тачније њиховог центра за Развој програма и уџбеника. Добра околност је што се по том јавном позиву од укупно 132 ангажованих, на позицији спољних сарадника нашло чак 15 колега социолога, од којих су неки изразили жељу да уз сарадњу са ССД-ом изборе бољу позицију за социологе и социологију као наставни предмет.

Поново смо иницирали састанак са ресорним Министарством, овога пута преко председника НПС-а Радивоја Стојковића, понудивши социолошку експертизу, посебно у домену текуће реформе средњошколског образовања. Као могуће теме дијалога смо навели статус социологије у средњем образовању, укључујући и нормативе који се односе на степен и врсту образовања наставника социологије и других (изборних) предмета из поља социолошке експертизе, као и о могућим видовима сарадње са одговарајућим стручним телима Министарства. До састанка још увек није дошло. Утолико сматрамо да би нам помоћ наших чланова у вези са овом иницијативом добро дошла.

Колеге са Одсека за социологију са Филозофског Факултета у Новом Саду организовале су састанак са средњошколским професорима социологије, члановима Удружења наставника социологије Војводине 12. октобра 2019. године у својој установи. Том приликом је договорено да се обрате Скупштини нашег Друштва за давање стручног мишљења о стручности и компетенцијама дипломираних социолога и професора социологије за извођење наставе из изборних предмета у средњим школама. Детаљније образложење тог захтева чућемо од колегинице Снежане Стојшин, а учеснике Скупштине ћу касније замолити да се изјасне о том захтеву.

Истичемо да су покренуте активности на афирмисању струке само део ангажмана које наше Друштво мора да настави уколико остаје при опредељењу да је нужно спречити маргинализацију социологије и социолога у Србији. Оно што је сигурно јесте да захваљујући својим компетенцијама постајемо видљивији у јавности Србије. На неки начин то потврђује и позив за учешће у изради Просторног плана једне општине у Србији који нам је упућен јер је потребно урадити и Студију процене утицаја на животну средину у

оквиру наведеног посла. Друштво је предложило колегиницу Весну Милтојевић, која има све квалификације да оправда учешће социолога у овом типу ангажмана.

Рад на националном оквиру квалификација у области социологија

Рад на националном оквиру квалификација одвија се пре свега у сарадњи с Филозофским факултетом у Нишу који већ другу годину реализује интерни пројекта под називом *Корак ка професионализацији социологије: анализа потреба за професијом*, у који су укључени сви запослени на Департману за социологију. Подсећам да је циљ овога пројекта експлицирање социолошке експертизе као и утврђивање и ширење могућности за практични ангажман стечених социолошких компетенција. Његова реализација добро тече и у току су припреме за спровођење истраживања у институцијама које су таргетиране као кључне за запошљавање социолога. Добијени резултати ће помоћи у изради коначног оквира националних квалификација за област социологија.

Активности у области међународне сарадње

Српско социолошко друштво је од 14. августа 2017. године члан Европске асоцијације социолога (ЕСА) као и члан две истраживачке мреже те организације: Млади и генерације и Социологија трансформација: исток и запад. Текуће године нам је истекло важење активног чланства у смислу доношења одлука у ЕСА због неплаћене чланарине, што пада на терет Министарству просвете науке и технолошког развоја, коме смо се уредно јавили на конкурс за финансирање чланарина у међународним професионалним удружењима. Надамо се да ће овај проблем бити решен убрзо и да ће се ССД активно укључити у реализацију покренутих иницијатива и дебата у ЕСА.

Иначе, 2019. на састанку Скупштине националних асоцијација у ЕСА у Манчестеру као представник нашег Друштва учествовала је колегиница Оливера Марковић Савић, о чему је известила наше чланове у свом извештају који је доступан на сајту ССД-а.

Учлањење у ИСА (Светску социолошку асоцијацију) које смо планирали одложено је до окончања редовне годишње конференције из финансијских разлога, али ћемо свакако до краја године то урадити у складу са обећањем које смо дали члановима Друштва.

Од активности на међународној сарадњи издвајамо активно учествовање председнице Друштва на регионалној конференцији под окриљем Међународне социолошке асоцијације под називом „Развој научне сарадње: улога регионалних социолошких асоцијација“ која је одржана на Бледу 17. 10. 2019. године. Том приликом су договорени основни елементи платформе за сарадњу која ће, надамо се бити подржана и од чланова нашег Друштва. Између осталог, договорено је да се направи умрежавање свих националних социолошких друштава у региону, кроз редован проток информација важних за међусобну и међународну сарадњу. Сарадња би се одвијала не само кроз научну размену у виду учествовања на научним конференцијама, него и кроз рад међународне социолошке школе, сарадње у оквиру постојећих сада већ институционализованих канала (на пример, DoctorArt програма кроз који би се промовисале социолошки важне теме, кроз програм EUTOPIA) као и преко развијања компаративних студија из резултата истраживања добијених под окриљем Европског социјалног истраживања и сл. Договорено је да се у оквиру редовних (дво)годишњих социолошких сусрета које имају националне асоцијације у

региону оформи и окупља и секција за регионалну сарадњу. Очекујемо ускоро и текст платформе коју ћемо, надам се, сви својски подржати.

На Бледу је 18. 10. 2019. одржан и састанак председника националних асоцијација из свих ех југословенских република (сада земаља) са чланицом Извршног савета ЕСА Милицом Антић Габор, у вези унапређивања сарадње социолошких асоцијација из региона у оквиру ЕСА. Идеја је да се покрене једна истраживачка иницијатива (research stream) која би касније прерасла у истраживачку мрежу, а бавила би се социолошким проблемима регионалних друштава. Циљ је да се оснаже социолошке заједнице из региона у склопу ЕСА и њихов рад постане видљивији. За почетак договорено је да за следећу конференцију припремимо образложење рада секције која ће окупити социологе из региона. У часопису *The European Sociologist* који издаје ЕСА биће сукцесивно објављени чланци о положају социологије у ех југословенским земљама. Као најнеразвијеније социолошке заједнице добиће првенство социолози БиХ и Црне Горе.

Сајт Српског социолошког друштва редовно је ажуриран и на њему се и даље објављују све битне информације о раду ССД, укључујући и вести о раду секција и раду Социолошког клуба, као и о другим важним збивањима у социолошкој заједници. Нажалост још увек нисмо успели да реализујемо неколико идеја у вези с унапређивањем његовог изгледа и садржаја, те његовог коришћења у едукативне сврхе и подршке научно истраживачком раду. Сматрамо да на томе треба радити, и ми смо вољни да на томе радимо.

Активности ССД у периоду између одржавања двеју Скупштина су задовољавајуће јер је покренуто више нових иницијатива, неке су реализоване, а неке су пред реализацијом. ССД, као и до сада, остаје отворено за нове идеје и рад чланова Друштва на њиховом остваривању.

Председница Српског социолошког друштва

Проф. др Јасмина Петровић